

**Изказване на министъра на отбраната Велизар Шаламанов на
заседанието на Индустиалния форум
10 октомври 2014 г., София**

**Политика „първо НАТО и ЕС“ за модернизация на армията: основа за
икономически растеж, иновации и коопериране в евроатлантическото
пространство**

Уважаеми г-н президент и върховен главнокомандващ на Въръжените сили,

Благодаря Ви изключително много за лидерството и визията, която представихте днес пред този престижен форум. Това е една комплексна среща, с участници от много групи, чието изброяване ще отнеме много време. Затова искам да се обърна към всички вас, драги съмишленици и партньори, благодаря ви за участието в този форум! Ще разчитаме да работим съвместно и занапред. Благодаря и на г-н Браус за подкрепата от страна на Международния секретариат на НАТО, тъй като изпълнението на Националната програма „България в НАТО и Европейската отбрана - 2020“ ние виждаме в контекста на тясно сътрудничество в рамките на НАТО и Европейския съюз. Благодаря и на министър Щонов като съвносител на Националната програма „България в НАТО и Европейската отбрана - 2020“. Тя е тази конкретизация на Визията, която ни е нужна, за да постигнем реални резултати, в реално време, с реално наличните средства и тясно партньорство в рамките на НАТО и Европейския съюз. Най-важните послания вече бяха отправени. Това ми дава възможност да направя преход към следващия панел в дискусиата, който е фокусиран върху представяне на детайлите от Националната програма. Нейната цел е много ясна – балансирано развитие на отбранителните способности, като първи приоритет, отчитайки, че ние трябва да гарантираме стабилност по отношение на личния състав и структурите на въръжените сили. В същото време трябва да увеличим количеството учения на нашите въръжени сили, съвместно с въръжените сили на съюзниците от НАТО и Европейския съюз. Това е изключително важно за развитието на способности, които са истински оперативни съвместими.

Още на 6 август в Министерството на отбраната беше изготвена нашата Пътна карта за 60-те дни служебно правителство. В началото на всички се струваше амбициозна, но приоритетите, които ни постави президентът, бяха много ясни. Г-н президент, на този форум декларирам, че поставените от Вас

задачи са изпълнени. Индустиалният форум е цел номер четири. Първа цел беше Визията и представянето ѝ в Уелс, втората цел беше Националната програма, третата - осигуряване на бърза акредитация на Центъра на компетентност по управление на кризи, в рамките на Съюзното командване по трансформация. Тези четири значими цели се поддържат от много допълнителни дейности. Тук е мястото да благодаря на всички колеги в Министерството на отбраната, на колегите от другите министерства и ведомства, на колегите от Министерския съвет, които подкрепиха екипа на Министерството на отбраната в постигането на тези цели.

Това, което направихме, беше една кратка диагноза на състоянието, възможностите, проблемите в процеса на модернизация в рамките на приетата от парламента Бяла книга за отбраната и Въоръжените сили на Република България и инвестиционната програма през 2010 – 2011 г. Констатирахме, че има сериозни предизвикателства в управлението на проектите за модернизация, в сферата на разпореждане с излишъците от въоръжение, техника и друго имущество, с имотите с отпаднала необходимост. Не се използват достатъчно ефективно отбранителните дружества, чийто принципал е министърът на отбраната. Не се използват достатъчно ефективно изследователските и образователните звена, което затруднява устойчивата реализация и поддръжката на цялостния жизнен цикъл на придобиваните способности. Подготвяйки се за срещата в Уелс, установихме, че през последната година са забавени темповете на сътрудничество в рамките на НАТО и Европейския съюз, които са двете организации, чрез които България може да постигне много повече. Разпределението на задачите в Министерството на отбраната е между тези четирима колеги, които представят в следващата сесия на форума съответно: военните аспекти, чрез началника на отбраната и неговите колеги; ресурсните аспекти, чрез заместник-министъра по управлението на ресурсите; въпросите, свързани с реализацията, имплементацията от постоянния секретар и националния директор по въоръженията и цялостното обвързване на тези процеси в отбранителната политика на нашето правителство под ръководството на заместник-министъра по отбранителна политика.

Решението, което предлагаме, се базира на балансирано развитие на пакетите от способности между видовете въоръжени сили и родовете войски, ясна визия за използваните ресурси и ангажимент за повишаване на разходите за отбрана. Заедно с това, търсене на начини за привличане на допълнителни

средства извън бюджета, от реализация на излишъци, от участие в международни програми в инициативите на НАТО и Европейския съюз.

На следващо място, но с много голяма степен на важност, аз Ви благодаря, г-н президент, че поставихте акцент върху проектното управление и проектно ориентирания подход при реализация на Националната програма. Ние искаме да постигнем добро управление на дружествата, които са собственост на държавата, управлявани от министъра на отбраната, но също и на другите държавни дружества в сферата на отбраната, и да разширим сътрудничеството с дружествата с частен капитал.

На следващо място: интеграция на националните, двустранни, многонационални и регионални инициативи и по-ефективно използване на общото финансиране. Много по-добро позициониране на България в НАТО, Европейския съюз и региона. Една допълнителна задача, която ще реализираме в рамките на мандата на правителството следващата седмица, е да инициираме нов модел на сътрудничество в Югоизточна Европа и Черноморския регион, ориентиран към проекти, базиран на най-добрите практики от Северния регион, Вишеградската група, Бенелюкс. Това ще позволи България не само да използва по-ефективно проектното управление за нашите способности, но и да повлияе за такъв тип сътрудничество в рамките на региона. Всяка страна-членка на НАТО и ЕС, е добре дошла в този нов модел на сътрудничество в Югоизточна Европа и Черноморието. Всичко, което посочих, е покрито в Националната програма „България в НАТО и Европейската отбрана - 2020“ и днес ще бъде представено. Националната програма е одобрена от Министерския съвет, по съвместно предложение на министър Щонов и мен, като министър на отбраната. Много радостно е, че всеки елемент от тази Национална програма беше разработван съвместно с другите министерства – Министерството на финансите, Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерството на външните работи, под ръководството на вицепремиера по сектора за сигурност г-н Христо Иванов.

Политиката „НАТО и ЕС – първо“ е политика, която изисква много силна координация и сътрудничество не само с Международния секретариат на НАТО и със структурите на Европейския съюз, но и с изпълнителните агенции на тези два съюза. Много се радвам, че днес с нас са генералните мениджъри на Агенцията по поддръжка г-н Лайдън, на Агенцията за комуникации и информация на НАТО г-н Хайсбърс, както и представител на Агенцията за отбрана на Европейския съюз.

По-важното от това е, че в този форум участват над сто български компании и изследователски институти, тъй като нито един проект в Националната програма няма да бъде реализиран, без участието на българската индустрия и наука. Разглеждайки тези проекти като механизми за поддръжка на цялостния жизнен цикъл на способностите, дори по една или друга причина българското правителство да избере внос на въоръжение и техника от страни-членки на НАТО и ЕС, ние ще настояваме поддръжката и по-нататъшното усъвършенстване и развитие на това въоръжение и техника да става с участието на конкурентна основа на български изпълнители, което ще даде възможност за много по-сериозна кооперация между българската индустрия и индустрията на страните-членки на НАТО и Европейския съюз. С това искам да подчертая, че политиката „НАТО и ЕС – първо“, като първа опция за намиране на решения, е политика не просто за изграждане на способности, а политика за коопериране на нашата индустрия с индустрията на страните от НАТО и ЕС, с навлизане на нашата индустрия на един голям пазар, който обхваща над 900 млн. жители със сериозни разходи в сферата на отбраната и сигурността. Още повече – един пазар, който има много добро управление на проектите, много добри механизми за открито конкуриране, насърчаващи иновации, сътрудничество и прехвърляне на ноу-хау.

В тази връзка искам да изкажа своето удовлетворение от подетата инициатива от отбранителни компании с държавно участие и институти от БАН, от университетите да формират клъстер за иновации в отбраната и сигурността, за много доброто сътрудничество на образователни институции в България с Военна академия за създаване на една организация по оперативна съвместимост и трансформация, която да играе ролята, подобно на Съюзното командване по трансформациите, при развитие на способностите и по интегриране на способностите с образование, подготовка, учения, сертификация.

Всичко това е една ясна пътна карта, която ние представяме днес пред индустрията. Изключително съм удовлетворен, че се отзоваха и току-що избрани членове на парламента и се обръщам към тях с молба сериозно да разгледат тези документи. Имаме възможност в следващите дни да споделим какви са били трудностите, които сме идентифицирали, и какви са възможностите, и плавно да предадем щафетата.

Това, което искаме да направим в следващите дни, е ускорено въвеждане на системата за проектно управление. Допълнението им с проекти на базата на

инициативи на командирите на бази и бригади е нещо, което ще се случи в следващите шест месеца. Умишлено в правителството решихме да дадем времеви срок, тъй като България вече е изключително зряла страна като членка на НАТО и Европейския съюз, има много опит за проектно управление в рамките на Оперативните програми. Както посочи г-н Браус, процесите на планиране в НАТО са изключително ускорени, свързани с изпълнение и завършване на плана за действие по повишаване, по готовността и пакета по отбранително планиране. Т.е. решенията трябва да бъдат взети в ускорен порядък и да бъдат насочени към изпълнение. Ние знаем, че рязко увеличение на разходите не може да бъде постигнато, но при едно добро планиране, при едно добро управление на проектите, постепенното нарастване на разходите ще доведе до балансирано повишаване на способностите. Считаме, че рамките на такава политика: „Първо - НАТО и ЕС“ е изключително благоприятна. Тя има надеждна платформа за реализация в лицето на двата съюза, агенциите, които споменах. С лидерството на хората, които ще поемат управлението на България, в тясно взаимодействие със страните от НАТО и Европейския съюз, формулата 28 и 28 важи за двата съюза, след като изравнихме броя на членовете, това ще бъде най-добрата възможност да модернизираме нашите въоръжени сили.

След като имаме такова високо ниво на съгласие и разбиране, си заслужава да опитаме и да видим какво може да постигне България в рамките НАТО и ЕС в следващите 6 - 10 години. Казвам България, защото това не е предизвикателство и възможност само за Министерството на отбраната, а за всички структури на управлението, за индустрията, академичните институции и е достижение, което е за всички 28 страни, споделящи общи ценности.

Искам да пожелаая успех на форума. Аз съм привилегирован да бъда включен в програмата и със заключително изказване, така че ще чакам с интерес предложенията, които ще използваме, ще обобщим и ще предадем на следващото правителство с убеждението, че се движим в правилна посока и имаме много съмишленици и партньори.

Благодаря Ви!